

Måske ku' vi ... vælge kontaktperson

Af Michael Freiesleben
mf@socialpsykiatri.dk

Hvorfor laver vi bordplan, når vi holder fest? Fordi vi ved, at kemi mellem mennesker – resonans – er afgørende for den gode stemning. Men et er nogle timer i muntert lag, noget andet er at blive sat sammen med et fremmed menneske, man forventes at betro sig til, og hvis hjælp man måske er afhængig af i årevis. Er der noget at sige til, hvis brugerne oplever tildelingen af kontaktperson som at trække et lod i psykiatriens "relationslotteri"?

Da Sebastians *Måske ku' vi ...* var årets hit i 1976, praktiserede jeg "rundepleje" på Statshospitalet i Risskov. I rundepleje roterede plejepersonalet ansvarsmæssigt; sengeredning om mandagen, medicin om tirsdagen, stuegang om onsdagen osv. Men 1976 blev et begivenhedsrigt år i psykiatrien: Mænd og kvinder blev blandet på afdelingerne, vi smed kitlerne, og rundeplejen blev droppet til fordel for kontaktpersonsprincippet.

Kontaktpersonsordningen var et stort fremskridt og bruges mange steder stadig med største selvfølge. Men mange brugere har også oplevet fastholdelsen af den primære kontaktperson som en spændetrøje, der utilsigtet blev belastende og hæmmende for både brugeren og kontaktpersonen. Som den norske psykiatribruger Målfrid Frahm siger:

"Jeg ble belastet med en primærkontakt, jeg overhodet ikke klarte å kommunisere med. Og det verste av alt, jeg fikk henne igjen ved neste innleggelse også. For å holde en viss kontinuitet, som de kalte det."

Mange har ændret praksis for at mindske ulemperne ved den tilfældige tildeling af kontaktperson. Nogle ved

at arbejde teambaseret, og andre ved at være mere fleksible i forhold til brugere og medarbejdere, der ønsker at skifte. Men det er desværre mere undtagelsen end reglen. Der er stadig en udbredt mangel på "resonanserkendelse" inden for både behandlings- og socialpsykiatrien. Der er givetvis brugt mange supervisionstimer på at bearbejde kontaktpersoners frustrationer og utilstrækkelighedsfølelser, fordi de er kommet i klemme i et dårligt match. Og tænker de, som mange af os har lært, at "det er et spørgsmål om at være dygtig nok", ja, så har supervisorerne nok at lave også i tiden fremover, og hvem "superviserer" i øvrigt brugere, der kommer i klemme?

Som Målfrid også skriver: *"Å skifte terapeut, saksbehandler eller primærkontakt kan bidrage positivt i en behandlingsrelation. Det vil gi personen økt følelse av respekt, innflytelse og medbestemmelse. At noen ikke passer sammen, har ikke nødvendigvis sammenheng med overføring, motoverføring eller projektion. Jeg håper at vi en gang i fremtiden får velge terapeut, primærkontakt og saksbehandler selv. Nye øyne og nye ører kan være en forutsetning for et vellykket resultat."*

Jeg har været optaget af "det gode match" og resonansens betydning i psykosocialt arbejde i mange år i forhold til at formidle kontakt til frivillige i civilsamfundet. Men det er relevant og tiltrængt, at vi også får udforsket og udvekslet erfaring i forhold til resonans og matchningens muligheder inden for professionelt psykosocialt relationsarbejde.

